

Frøsamlernes

NYHEDSBREV november 2007

og indkaldelse af frøtilbud til næste års Frøliste og oplysninger om 2008 kontingent

Kurser i frøavl for begyndere

Begge **10. november** kl. 10-16. Når de fleste modtager dette nyhedsbrev, så er kurserne afholdt med ca. 10 deltagere begge steder. Det er en fin tilslutning! Kontakt foreningen hvis du vil være vært og indkalder for et lignende minikursus i din landsdel.

Flere kurser?

Vi har også aftalt et weekend-frøkursus til forår – men dato, sted og indhold er ikke fastlagt endnu. Vi undersøger mulighederne på Fyn.

Årsmøde 2008

Mens vi er ved det: næste års landsmøde finder sted på Samsø, 12.-13.-14. september. Ingrid Nolde står for arrangementet og lover os at holde prisen på samme niveau som de øvrige år, inkl. gruppebilletter til færgen. Ingrid arbejder med flere historiske haver og vi kommer også ud i naturen. Skriv datoen i jeres kalender nu!

Kontingent for 2008

Kontingentet for 2008 er uændret 130 kr. (230,- for institutioner). Alle, der ikke har betalt for nylig, vil modtage en opkrævning via Betalings-service først i december.

Foreningen sparer penge hvis medlemmerne tilmelder kontingentet til automatisk betaling.

Så vi vil opfordre de, der bruger Betalings-service, til at tilmelde Frøsamlernes kontingent. Det kan gøres via et link på vores hjemmeside under "Medlemskab". **Dette kræver et medlemsnummer, som man kan få ved henvendelse til formanden.** Gør det inden 15. november – PBS henter opkrævningslisten midt på måneden. (Frimærker, checks og lign. er dog stadig OK.)

Hvis du ikke vil være medlem i 2008 kan du inden 15. november gøre os opmærksom på dette. Så bliver dit navn ikke indmeldt til Betalings-service, hvilket sparer os flere kroners porto.

Frø til næste års tilbudsliste

Vi vil gerne kunne udsende **Frølisten** allerede midt i januar måned, lige så snart kontingenterne er registreret. Det vil også give os mulighed for at

få afsluttet både de danske og de svenske frøbestillinger i god tid før forårsarbejdet sætter ind.

Så NO Crossland indkalder nu frøtilbud til 2008 listen. De, der har tilbudt frø i 2007, får snart enten en e-mail eller et brev med en udskrift af deres tilbud. Hvis du endnu mangler at få høstet de sidste frø eller lavet en oversigt over årets høst, så håber vi, du vil tage fat nu!

SESAM, den svenske forening, har meddelt at de agter at udgive deres årsliste allerede før jul.

Derfor er fristen for aflevering til NO rykket frem til 1. december. Listen over de frø og plantematerialer, man tilbyder, sendes pr. e-mail eller med posten til NO Crossland, Sandholmvej 4, 3450 Allerød eller rieogno@ofir.dk.

Der ligger en vejledning "Hvordan tilbyder jeg mine frø?" på vores hjemmeside. Hvis du vil med på Fælleslisten for første gang og mangler vejledningen kan du også kontakte NO eller Lila - og evt. en el. flere af koordinatorene for hjælp med deres gruppe. Navne og adresser kommer på næste side.

Vi mangler **flere gode billeder** af vores sorter. Digitalbilleder i god kvalitet (på 1 MB eller derover) kan sendes til Brian Krause, brian@gourmethaven.dk.

Nyt om udgivelse af Frølisten

Årsmødet har bestemt at vi i 2008 kun vil sende Fælleslisten (Frølisten) på papir til de, der har bedt om at få vores udsendelser med posten. Alle andre vil få en elektronisk kopi (den vil også stå på hjemmesiden, uden adresser – adresselisten kan let sendes enten med e-mail eller posten, hvis man henvender sig til foreningen).

Hovedårsagen til denne beslutning er at med nu 225 medlemmer, rækker de frivillige kræfter ikke til kopieringen. Det forsinker også udsendelsen betydeligt, selv om flere er begyndt at få den elektroniske udgave.

Nogle af de ca. 40 medlemmer, der modtager vores udsendelser med posten, har en e-mail adresse, selv om de ikke bruger den så meget. Vi håber at I vil prøve at modtage denne ene gang om året. Vi sender Fælleslisten til de der ingen e-mail adresse har.

Adoptionsprogrammet

Vi har en række sorter, der kun findes i vores kreds. Det betyder at der er fare for at sorten forsvinder, hvis vi ikke dyrker den. Mange af dem findes slet ikke i Nordisk Genbank.

Vi ønsker at flere er med til at holde hver af disse sorter levende. Det sker ved at blive ADOPTANT. For at være sikker på at de ikke forsvinder, bliver de en del af foreningens adoptionsprogram, så vi ved at der hele tiden er i hvert fald 2 personer der dyrker sorten. I nogle tilfælde, med særligt vigtige og sjældne sorter, prøver vi at nå op på 3 adoptanter.

På et møde i Allerød har adoptions-koordinatorerne præciseret hvad adoptanten, hhv. koordinatoren, har som ansvar.

Adoptanten:

- **Du melder koordinatoren**, at du gerne vil stå som adoptant for en sort. Det kan være en sort, du bestiller på almindelig vis fra den fælles frøliste (vi vil forsøge at fremhæve de sorter, vi har prioriteret). Det kan også være en sort, vi mangler adoptanter til, og tilbyder på en speciel liste.

NB: Du kan sagtens både afprøve en ny sort og vedligeholde en favoritsort, **uden** at vi betragter det som en **adoption**. Vi er nødt til at begrænse den egentlige adoptionsliste til et antal sorter, der har særlig værdi eller er specielt truet. Disse særlige sorter bliver registreret mere nøjagtigt end der er muligt med de fleste af de ting, vi dyrker.

- **Du bliver registreret** med navn og adresse i vores database. Disse oplysninger bliver ikke offentliggjort sammen med databasen, men kan evt. blive udsendt til andre i adoptionsgruppen.

- **Du gør dit bedste** for at holde liv i din adoptivsort, og for at tage frø med passende mellemrum.

- **Du behøver ikke indsende frø** til Fælleslisten (men du må gerne). Det er vigtigere at de gamle sorter bliver dyrket fordi man nyder dem, end at man ser det som en stor opgave eller sur pligt. Adoptanter, der ikke er medlemmer af foreningen, bør kontakte deres koordinator hvis de vil donere frø.

- **Du bliver kontaktet** ca. en gang om året for at høre, hvordan det er gået med din adoptivsort. Det kan være pr. e-mail, post el. telefon. Aftal det med din koordinator.

- **Du skal informere** os hvis du mister sorten, eller hvis du er nødt til at stoppe. (Den årlige kontakt skulle også være en forsikring for dette.)

Foreningen/koordinatoren:

- Der er en koordinator for hver plantegruppe. Dem er man altid velkommen til at kontakte for information. Med tiden får vi også lavet skriftlige vejledninger for adoption af hver art. Inden da kan man finde oplysninger på foreningens hjemmeside og på www.gourmethaven.dk.

- Koordinatoren kontakter adoptanterne en gang om året for at følge op på dyrkning og frøavl af sorterne.

- Vi er ved at etablere en intern database til registrering af adoptioner. Det er denne registrering og opfølgning – ikke alene dyrkning og frøavl af de sorter med særlig kulturhistoriske og genetiske værdi – som udgør forskellen mellem adoptioner og det øvrige arbejde med græsrodsgenbanker.

Vores koordinører:

bladgrønt (salat, mælde, karse, bladbede osv.): (Ny) Ida Johannessen, tlf. 61690100, idasoer@yahoo.dk

bælgplantefamilien (bønner og ærter): Molly Hougaard, 8638 4848, hmhougard@nrdn.dk

løgfamilien:

Søren Holt, tlf. 32 51 71 55, skrubtudsen@gmail.dk

græskarfamilien (melon, græskar, agurk osv.): Henrik Larsen, 56 50 65 85, pillerapp@mail.dk

gulerødder: Brian Krause, tlf. 86 23 03 46, brian@gourmethaven.dk

korsblomstfamilien (forskellige slags kål mv.), korn & frø, rødder undtagen gulerødder: Niels O. Crossland, tlf. 48171879, rieogno@ofir.dk

natskyggefamilien (tomat, peber, kartoffel): Lila Towle, tlf. 98 54 44 62, lila@froesamlerne.dk

Årsmødet på Djursland 14.-16.9.2007

Følgende er et udpluk af Brian Krauses rapport fra Årsmødet. Hele rapporten med billeder kan ses på Gourmethavens hjemmeside.

Årsmødet fandt sted i herlige omgivelser på Dzogchen Centret lige over for kirken i Gjerrild. Det er et lille kursuscenter med mange forskellige aktiviteter, hvoraf en stor del har relationer til buddhisme.

Det er et utrolig hyggeligt sted, der er velegnet til den slags arrangementer, og vi blev modtaget med en fantastisk åbenhed og gæstfrihed. En af vores ivrige frøsamlere, Molly Hougaard, bor et par huse længere henne ad vejen i Gjerrild, og det er blandt andet takket være hendes indsats, at vi kunne holde mødet her.

Mødet blev blidt startet med en havevandring i Molly og Hennings hyggelige og imponerende have. Fredag til aftensmad havde vi fornøjelse af at smage på en række frøsamler-grønsager, så vi kunne fristes til at prøve nyt i næste høvesæson.

Lørdag brugte vi hele dagen på Landbrugsbotanisk have på Dansk Landbrugsmuseum v/ herregården Gammel Estrup. Vi havde fået mulighed for at benytte et mødelokale til foredrag, diskussioner og frokost. Desuden fik vi en meget interessant og engageret rundvisning af Mette Frisk, en frøsamler der arbejder på stedet i den meget stor og spændende besøgshave ved museet. En del af haven er nærmest et frøsamler paradis. Her har Mette og hendes folk dyrket mange gamle sorter af forskellige grønnsager – blandt andet af frø fra Nordisk Genbank, men også mange af Frøsamlerens sorter.

Da vi atter var tilbage i Gjerrild blev vi beværtet med et herligt måltid mad. Netop som vi troede, at vi skulle til rigtig at snakke efter at have slået mave, blev vi inviteret ind ved siden af til en imponerende opvisning i mavedans ved Kristine, der driver centeret. Og ikke nok med det, vi blev selv til stor morskab inviteret til at danse med.

Søndag formiddag var forbeholdt de almindelige foreningssnakke, beretning, regnskab, status på forskellige forsøg og projekter. Det er glædeligt at se, at frøsamlerne efterhånden har fået gang i så mange aktiviteter, og er involveret i mange forskellige udstillinger og arrangementer.

Efter de obligatoriske foreningsaktiviteter nærmede vi os slutningen af en dejlig weekend, men før vi sagde farvel til hinanden, besøgte vi Friland på vejen hjem.

Referat fra Årsmødet

Tilstede: 20 medlemmer til mødet – 22 i alt i weekenden . En forkortet version af Elsa Kroghs fyldige referat – som kan fås fra foreningen.

Forsøgsprojekter: Produktion af gulerodsfrø, især med henblik på forbedring af udvalgte sorter. Vil forskelligfarvede havemælder krydses? Udvælgelse af større kørvelroer. Flere forsøg med høje ærter.

Medlemsarrangementer: Årsmøde på Samsø næste år – Ingrid Nolde vil gerne arrangere. Masser af gode bomuligheder. Prisen skal holdes på ca. 1000 kr. inkl. transport. Og det skal helst være uden at vi selv skal lave mad etc. I 2009 må det være Sjællands tur. Vi skal veksle mellem landsdelene. Stedet skal nås inden for rimelig tid,

der skal være noget at se, og der må gerne være aktive frøsamlere i nærheden.

Frøkurser: Især nye medlemmer har brug for grundlæggende kurser, men de mere erfarne vil også gerne lære mere. Måske et par dagskurser forskellige steder i landet, evt. i forbindelse med Åbne Haver. Kurser for begyndere og for viderekomne kan måske kombineres, i så tilfælde midt i landet, evt. internatkursus, om foråret. Odense til overnatning – Årslev til det praktiske?

Spis dit adoptivbarn: Prøvesmagningen bør sættes i system i høstsæsonen. Lokale endagsarrangementer? Tænk over det rundt omkring, rapportér tilbage og husk at få skrevet smagsindtrykkene ned.

Åbne haver og Frøsamlerens områdekontakter: Skal de stå i Mostrup? På de gule sider? Kommunernes hjemmesider? Det ser ud til at tiden er løbet fra de lokale vejvisere – folk kigger mere på nettet. Evt. på Frøsamlerens hjemmeside: opgiv hvem er kontaktperson i de forskellige områder. (Flere af mødets deltagere har tilmeldt sig.) Kommentar: Nye medlemmer har mange spørgsmål, det kan man bruge de lokale kontakter til.

Vi kan godt bruge flere, især lidt mere erfarne medlemmer, der gerne vil tage imod spørgsmål især fra nye medlemmer og andre interesserede i deres lokalområde. Dit telefonnummer og e-mail (fotografisk) vil stå på hjemmesiden. Kontakt foreningen.

Brian arbejder for tiden på et Google kort på nettet, hvor surfere kan finde frøsamler-haver. Oplagt til vores Åbne Frøsamlerhaver! **Kontakt Brian hvis du gerne vil få din have med på kortet med angivelse af adressen.**

Markeder m.m.: Vi har stillet op på 8 markeder/havedage osv. i år i fra 1-3 dage. Det er en fantastisk eksponering af vores arbejde, hvad enten der kommer nye medlemmer ad den vej eller ej. Vi er indstillet på at fortsætte, så længe der er folk nok til at bemænde standene. Nye medlemmer er meget velkomne som praktiske grise og kan lære meget!

Andre kontaktmuligheder: Hvordan får vi fat i folk, der har gamle sorter i deres haver – inden de forsvinder? Lokalaviserne tager gerne imod færdigt lokalt stof, hvis nogen har mod på at skrive f.eks. om hvor mange sorter går tabt, når en gammel have sælges og ændres.

Struktur og regnskab: Vi har diskuteret behovet for en mindre uformel struktur, inkl. den slags

vedtægter som ville gøre det muligt for foreningen at søge støtte fra fonds, tips- og lottomidler og lign. Der skal arbejdes med vedtægter, der kan fremlægges på et senere møde. Regnskabet blev godkendt – en kopi vil blive tilsendt, hvis der anmodes om det.

Løse ender: Vi har efterhånden flere gamle pottedplanter, stauder og sommerblomster. Vi arbejder på at samle en Blomstergruppe med egen koordinator.

Efterlysning:

For et par år tilbage har NO Crossland uddelt flere eksemplarer af en brombær – fundet på Frilandsmuseet i Lyngby – som vi antog muligvis at være sorten ”Wilson’s Early”. Hans plante er desværre død. Er der nogen af læserne, der har modtaget denne fra NO i 2005-2006?

Frøsamlerne, Drøwten 9, Lindum, 8830 Tjele
Tlf.: 98 54 44 62 E-mail: lila@froesamlerne.dk
Hjemmeside: www.froesamlerne.dk